

תא שמע [בוא ושמע] ראייה לענין זה מדברי רבי אבהו. **דאמר רבי אבהו: לא למדה רבי אליעזר אלא מלולב** (60).

הרי לנו מפורש, שרבי אליעזר למד את דבריו מלולב, ולא מניסוך המים.

אלא שעדיין עלינו לברר מנין ידע רבי אבהו עצמו שרבי אליעזר למד דבר זה מלולב.

הגמרא מביאה בענין זה שתי דעות:

איכא דאמרי [יש שאומרים]: **רבי אבהו גמרא גמיר לה** [שמע וקיבל את הדבר מרבותיו].

ואיכא דאמרי: מתניתא שמיע ליה [רבי

אבהו למד דבר זה מברייתא].

מאי היא? מאיזו ברייתא למד רבי אבהו את דבריו?

דתניא: מאימתי מזכירין על הגשמים?

רבי אליעזר אומר: משעת נטילת לולב [מהזמן שמתחילים ליטול לולב] (61).

רבי יהושע אומר: משעת הנחתו (62) של הלולב. דהיינו, מיום השביעי של החג, שאז מניחים את הלולב, ואין נוטלים אותו עוד (63).

טען **ואמר רבי אליעזר: הואיל וארבעת מינין הללו של אגודת הלולב, אינן באין**

היא הדרך, לרצות [לפייס] לפני הבקשה.

62. אמנם לשאול [לבקש] את הגשמים, מתחילים רק לאחר יום טוב [כדלהלן]. וזה שמתחילין להזכיר ביום טוב אחרו, ומתחילין לשאול רק לאחר מכן, זהו הריצוי שקודם הבקשה. **ריטב"א**.

63. עיין בהגהות מהר"ב רנשבורג שהקשה, הרי **רש"י** עצמו כותב לקמן [ד א, ד"ה רבי יהושע]: **"דאמר משעת הנחת לולב וכו' דהיינו יום השמיני"**!

ותירץ, מה שכתב **רש"י** כאן יום השביעי, היינו שזהו זמן הנחת הלולב. אבל באמת ההזכרה מתחילה מליל יום השמיני, כמו שכתבו התוספות [בד"ה משעת נטילת לולב]. וכתב שכך משמע מדברי **המהרש"א** לקמן [בדף ג א]. עיין שם.

אמנם בגבורת ארי כתב, שמשמע **מרש"י** שלשיטת רבי יהושע אכן מתחילין להזכיר את הגשמים כבר ביום השביעי של החג. והביא שכך משמע **מרש"י** לקמן [ג א, ד"ה האמר

כן, ודאי היינו צריכים ללמוד מניסוך ולא מלולב, שהרי מסתבר שירידת הגשמים תלויה יותר בזמן ניסוך המים — מאשר בזמן נטילת הלולב.

אבל אם למדים מניסוך המים, סבירא ליה שניסוך המים מיום ראשון של חג. וכתבו, שבאמת למסקנה, שלמדים מלולב, אכן סבירא ליה שניסוך המים — מיום שני הוא.

60. הגבורת ארי הקשה, אמנם מוכח מכאן שרבי אליעזר למד את דבריו מלולב. אבל למה לא למד דבריו מניסוך המים כפי שלמדים תנאים אחרים [רבי יהודה בן בתירא ורבי עקיבא המובאים להלן בגמרא]? ועיין שם שהאריך בכיזור הענין.

61. אף רבי אליעזר סובר שאין שואלין [מבקשים] את הגשמים אלא בזמן הראוי לירידתן. ולכן אין שואלין אותם בחג הסוכות, שהרי אין זה זמן ראוי לירידת גשמים, כפי שטוען רבי יהושע. ומכל מקום מזכירין את הגשמים, אף שאין זה זמן ראוי לירידתן, כי כך